

Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry, SVOSK
c/o Riitta Virtanen
Kesätuulentie 12-14 D 18
06100 Porvoo

Maa- ja metsätalousministeriölle
kirjaamo@mmm.fi

16.9.2010

Viite: Lausuntopyyntö vesihuollon tarkistamistyöryhmän loppuraportista

Asia: Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry:n lausunto maa- ja
metsätalousministeriölle vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän raportista

Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry on perustettu 17.10.2009 ja edustaa noin 70 vesiosuuskuntaa - määrä on voimakkaassa kasvussa. Tavoittemme on tulevaisuudessa edustaa useampaa sataa Suomen noin 1300 vesiosuuskunnasta tai yhtymästä.

Lausunto

Haluamme kiinnittää huomiota pääasiassa kolmeen seikkaan:

1. Vesihuoltolaitoksen määritelmään

2. Kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmaan
3. Vakiohyvitys

Vesihuoltolaitoksen määritelmään

1. Vesihuoltolaitos sellaisena, kun se on määritelty lakiehdotuksen 3 §:n 3) kohdassa, ei tunne koon ”alarajaa”, vaan jo muutaman liittymän ”laitosta” koskisi lain säännökset. Laissa ei erikseen ole otettu kantaa pienten yksiköiden velvoitteisiin. Esitämme, että tämä asia täsmennettäisiin esimerkiksi siten, että vuositasolla keskimäärin yli 10 kuutiometriä talousvettä päivässä toimittavaa laitosta (ja vastaavasti samansuuruista viemäri- tai käsittelylaitosta) voitaisiin pitää vesihuoltolain mukaisena vesilaitoksena.

Näkemyksemme mukaan tällaisilla noin 50 henkilöä tai n 25 liittujää (tai vähempää) palvelevilla osuuskunnilla tai yhtymillä ei tosiasiallisesti ole edellytyksiä täyttää vesihuoltolain asettamia suunnittelu, ylläpito tai tiedotusvelvoitteita. Koska laissa ei ainakaan tässä vaiheessa ole tarpeen luokitella erikseen säännöksiä koskemaan pieniä tai suuria laitoksia, katsomme, että lakiin olisi perusteltua liittää laitostekokoon perustuva alaraja, jota pienempiä laitoksia laki ei koskisi. Kyseinen 10 m³:n raja esiintyy myös terveydensuojelulaissa eräiden velvollisuuksien kynnyksenä.

Kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma

2. Vesihuoltolain 5 § käsittelee kunnan kehittämissuunnitelmaa, jonka laatiminen on kunnan vastuulla ja se on laadittava yhteistyössä vesihuoltolaitosten kanssa. Vesihuollon kehittäminen on voimakkaasti sidoksissa ajateltuun maankäytön kehittämiseen, joka sinänsä on hyvä asia. Sen sijaan laissa voisi olla vielä maininta ohjeeksi vesihuollon järjestämistavoista. Kaava-alueiden vesihuoltopalvelujen tarjonta on selkeä asia. Sen sijaan sellaiset alueet, joissa kysymykseen tulee keskitetty, kiinteistönomistajien yhteisesti rakentama ja ylläpitämä vesihuolto, on ohitettu laissa kokonaan ja jätetty suunnitelman laatijoiden harkintaan.

Kaava-alueiden ulkopuolella on usein taajaan asuttuja alueita, loma-asuntoalueita tai elinkeinotoimintaa, joissa vesihuoltoa ei ole järjestetty vaan kiinteistöt toimivat hajautetun vesihuollon säännösten varassa. Koska näillä alueilla ei ole vesihuoltolaitosta, ei niillä ole mahdollisuutta osallistua myöskään kehittämissuunnitelman laadintaan. Tästä syystä kehittämissuunnitelmaa voitaisiin ohjata joko lailla tai asetuksen anto-oikeudella siten että suunnitelman tulisi käsittää esimerkiksi kolmiportainen luokittelu.

Luokittelussa esitetään alueet, joilla vesihuoltopalvelut järjestetään vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen piiriin. Toisena luokittelun perusteena olisivat alueet, joiden vesihuolto järjestetään kiinteistöjen omistajien yhteisenä vesihuoltoyhteistyönä, kuten vesiosuuskuntana tai yhtymänä. Kolmantena luokituksena ovat ne harvaan asutut alueet, joissa vesihuoltoa kehitetään muiden vesihuollon ratkaisujen pohjalta.

Koska samanaikaisesti on vireillä muutoksia ns. talousjätevesiasetukseen, saattaisi esimerkiksi viranomaisen hyväksyttäväksi jätetty keskitetyn jätevesihuollon suunnitelma ja siihen sitoutuminen, antaa valvontaviranomaiselle mahdollisuuden myöntää jatkoaikaa keskitetyn järjestelmän toteuttamiseksi talousjätevesiasetuksen määräajasta. Tätä koskeva säännös tulisivatkin viedä tuohon talousjätevesiasetukseen.

Vakiohyvitys

3. Lakiehdotuksen 27 a ja b §:ssä on kirjoitettu perusteet, milloin vesihuoltolaitokselle syntyy velvoite vakiohyvitykseen vesihuollossa olevan virheen johdosta. Säännös on esitetty pakottavana, josta laitos ei voi poiketa asiakkaan vahingoksi.

Tilanne on erityyppinen julkisessa tai yksityisoikeudellisessa yhtiössä, joissa omistus ei ole sidottu asiakkuuteen, kuten asian laita on vesiosuuskunnissa. Osuuskunnat ovat useimmiten verkostoltaan pieniä niin, että mahdollinen virhe palvelussa useimmiten koskisi kaikkia asiakkaita toisin, kuin isoissa laitoksissa, joissa virhe tavallisesti koskee rajattua kuluttajajoukkoa. Asiakkaan vaatiessa korvausta virheestä, on siitä aiheutuva työ sekä mahdolliset hyvitysmaksujen tekeminen, merkittävä kustannuserä. Tällainen

”ylimääräinen” kustannus jouduttaisiin joka tapauksessa perimään tulevissa maksuissa takaisin samoilta asiakkailta.

Esitämme, että lakiehdotuksen 27 a ja b §:n, ns. vakiohyvitystä ei oteta lakiin, koska esimerkiksi osuuskuntien erityisasemaa ei ole huomioitu ja tämä kysymys pitäisi valmistella uudestaan ottaen huomioon yhteisesti järjestetyn vesihuollon talouden erityispiirteet.

Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry

Puheenjohtaja

Toiminnanjohtaja

Reijo Korhonen

Riitta Virtanen